

Liitto- ja jäsenpalvelut/EG, tk

14.6.2013

Oikeusministeriö
PL 25

Oikeusministeriö

00023 Valtioneuvosto

18. 06. 2013

OM 11/41/2010

ad 11 / 41 / 2010

Lausunto Säätiölakiehdotuksesta

Yleistä

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry pitää hyvänä säätiölain uudistusta. Säätiölakityöryhmän esittämät tavoitteet ovat hyviä, säätiölain nykyaikaistaminen, pelisääntöjen selkiyttäminen, luottamuksen vahvistaminen sekä avoimuuden lisääminen, välineiden monipuolistaminen valvonnan tehostamiseksi ja hallintoelinten tehtävien ja vastuun päivittäminen nykyajan vaatimusten mukaiseksi.

Toteutuvatko nämä tavoitteet, vai muuttaako lakiehdotus säätiön luonnetta ja säätiöiden roolia suomalaisessa yhteiskunnassa sekä yleistä suhtautumista säätiöihin ja säätiötoimintaan?

Säätiön luonne oikeushenkilönä ja perustamiskynnys

Voimassa olevan lain mukaan säätiön tarkoitus tulee olla hyödyllinen. Lakiehdotuksessa ei sääntötasolla ole määritelty, minkälainen säätiön tarkoitus voi olla. Lakiehdotuksessa edellytetään, että säätiöllä on säännöissä määritelty tarkoitus ja että säätiö on hyödyllinen. Säätiön tarkoitus ei kuitenkaan voi olla liiketoiminnan harjoittaminen eikä taloudellisen edun tuottaminen lähipiirille.

Lakiehdotuksen mukaan säätiön tarkoituksen muuttaminen olisi ensisijaisesti tiukasti rajoitettu. Perustamissäännöissä voidaan kuitenkin antaa mahdollisuus vapaasti päättää tarkoituksen muuttamisesta. Lakiehdotus muuttaa säätiöoikeuden keskistä periaatetta tarkoituksen pysyvyydestä, koska perustaja voi säännöillä antaa vapauden myöhemmin muuttaa, laajentaa ja supistaa säätiön alkuperäistä tarkoitusta.

Lakiehdotuksen mukaan säätiön perustamisvaiheen euromääräisestä vähimmäispääomavaateesta tulisi luopua. Ehdotuksen mukaan säätiöllä olisi oltava peruspääoma ja muuta rahoitusta vähintään kolmen vuoden toiminnan kulujen kattamiseen. Tämä lähtökohta vastaa enemmän toiminnallisten säätiöiden tarpeita. Ehdotus saattaa innostaa "turhien" säätiöiden perustamiseen.

Liiketoiminnan vapauttaminen

Lakiehdotuksen mukaan säätiön toiminta voisi olla yksinomaan liiketoiminnan harjoittamista, jos liiketoiminnan harjoittaminen edistää säätiön säännöissä määritetyn tarkoituksen toteuttamista. Lakiehdotuksen mukaan säätiö voisi harjoittaa toimintamuotoihinsa välittömästi liittyvää liiketoimintaa ja muuta liiketoimintaa toimintansa rahoittamiseksi.

Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.

Kirjoita päivämäärä napsauttamalla tätä.

Käytännössä lakiehdotus vapauttaisi säätiöt harjoittamaan mitä tahansa liiketoimintaa. Lakiehdotus altistaisi säätiövarallisuuden liiketoiminnan riskeille ja tekisi mahdolliseksi säätiön laajan käytön liiketoimintayksikkönä. Onko lakiehdotuksen mukaiset laajennukset säätiöiden liiketoiminnan harjoittamisessa tarpeen? SAK ry pitää tarpeellisenä säätiön varojen sijoittamista varmalla ja tuloa tuottavalla tavalla.

Säätiön hallinto

Säätiöllä ei ole omistajia tai jäseniä. Perustaja voi säännöissä määrätä, kuinka säätiön hallinto nimitään, mutta perustaja tai muu taustataho ei voi erottaa säätiön hallintoa kesken toimikauden. Lakiehdotus antaa mahdollisuuden perustajille ja muille säätiön taustatahoille erottaa säätiön hallinto kesken toimikauden. Säätiön hallinnon korostettu itsenäisyys ja samalla yksi nykyinen säätiöoikeuden erityspiirre katoaisi.

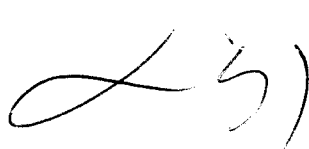
Lakiehdotuksessa esitetään, että säätiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäseneksi voitaisiin valita oikeushenkilö. Hallinnossa vastuiden on oltava hallinnossa mukana olevilla selkeitä ja henkilökohtaisia. Tällä perusteella yhteisöjäsenyys ei olisi toimiva järjestely.

Säätiövalvonta

Lakiehdotuksessa on täsmennetty säätiön lähipiirin määrittelyä ja lähipiirin käsitettä on mm. laajennettu lähipiirin määräysvallassa oleviin yhteisöihin. Lakiehdotuksessa on laajennettu säätiövalvonnan tietojensaantioikeutta säätiökonsernin sisällä ja eri viranomaisilta sekä mahdollistettu virka-apu. Lähipiirisäännösten täsmentäminen sekä tietosuojaoikeuden ja virka-apumahdollisuuden laajentamista on pidettävä tarpeellisenä ja perusteltuna säätiövalvonnan toimintamahdollisuuksien lisäämiseksi.

Valvontamaksu tulee asettaa sellaiselle tasolle, että siitä ei aiheudu tarpeettomia ongelmia säätiöiden toiminnalle.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Matti Huhtala